SPRAWOZDANIE

DYREKCJI

Państw. Gimnazjum I im. W. Pola

W TARNOPOLU

za rok szkolny 1926|27.

TARNOPOL.

Z drukarni Leona Wierzbickiego w Tarnopolu, Pasaż Adlera l. 6.
1927.

I. Skład Grona Nauczycielskiego

przy końcu roku szkolnego 1926/27.

a. 1. Vogl Franciszek, dyrektor, na mocy rozp. M. W. R. i O. P. z dnia 7 maja 1927 Nr. II—4318/27 przez cały rok szk. na urlopie wypoczynkowym.

2. Puszczyński Edmund, profesor, kierownik Zakładu, uczył jęz. polsk. w kl. VI—VIII, tyg. godz. 11.

b. 3. Graubart Ozjasz, profesor, opiekun klasy VI, zawiadowca gabinetu fizykalnego, uczył matematyki w kl. IV—VIII, fizyki w kl. VII—VIII, oraz od 1 kwietnia jęz. niem. w klasie II, tyg. godz. 19+9+4.

4. Kosiak Marjan, profesor, opiekun kl. VII, zawiadowca bibljot. naucz., uczył jęz. łać. w kl. II, VI, VII, jęz. greck. w kl. IV, VII, tyg. godz. 15+9, od 1 lutego 1927 na urlopie w celu pełnienia obowiązków kierownika pryw. gimnazjum w Borszczowie. Rozp. Min. W. R. i O. P. z 21/I 1927 Nr. II—761/27.

5. Mosler Józef, profesor, opiekun kl. IV, uczył jęz. niem. w kl. III—VIII, jęz. greck. w kl. IV, tyg. godz. 22+5.

6. Szewczyk Piotr, nauczyciel, opiekun kl. VII, uczył jęz. polsk. w kl. I, jęz. łacińsk. w kl. IV i VII, jęz. greck. w kl. V—VIII, tyg. godz. 4+10+14.

7. Urba Marjan ks., profesor, od 1/IV opiekun kl. II, uczył religji rzym.-kat. w kl. I—VIII oraz w kl. I i II Gimnaz. III, tyg. godz, 16+4.

8. Wiakowski Kazimierz, profesor, przez cały rok szkolny na urlopie płatnym, w celu pełnienia obowiązków nauczycielskich w gimnazjum polskiem w Gdańsku. Rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 23/IV 1927, Nr. II—4571/26.

c. 9. Bochenek Leon, dr. praw, nauczyciel, opiekun klasy V, uczył historji w kl. II, III, V i VII, geogr. w kl. II, III i V, jęz. polsk. w kl. II i V, tyg. godz. 11+6+7.

10. Panejko Aleksander, nauczyciel, opiekun klasy II, uczył jęz. łać. w kl. I i II, jęz. niem. w kl. II, tyg. godz. 14, oraz jęz. rusk. w gimnaz. III, tyg. godz. 9, od 1/IV 1927 na urlopie zdrowotnym.

d. 11. Syrek Jan inż. nauczyciel, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, pomocnik kancelaryjny Dyrektora, opiekun kl. I, uczył

przyrodozn. w kl. I, II, III, VI, mat. w kl. I, II, III, kaligr. w kl. I tyg. godz. 4+12+10+2 (do 30/IV 1927).

12. Lercher Ferdynand, nauczyciel, zawiadowca bibljoteki uczn. i gabinetu geograficznego, opiekun kl. III, uczył hist. w kl. IV, VI, VIII, geogr. w kl. I, IV, jęz. polsk. w kl. III i IV, kaligr. w kl. I, tyg. godz. 10+4+7 (+2 od 1/V 1927).

13. Szmilewski Antoni, nauczyciel, uczył ćwiczeń cielesnych we wszystkich klasach, prowadził gry i zabawy, oraz hufiec szkolny, tyg. godz. 16+4+4.

14. Wiśniewski Karol, nauczyciel, opiekun kl. VIII, uczył jęz. łać. w kl. III, V, VI, VIII, jęz. greck. w kl. VIII, logiki w kl. VII, psych. w kl. VIII, tyg. godz. 20+5+2+2.

15. Grabowski Aleksander, dr. medycyny, był lekarzem szkolnym.

e. **Nauczyciele etatowi innych szkół:**

16. Buła Józef, nauczyciel II Gimnaz., uczył od 1/IV 1927 jęz. łać. w kl. II, tyg. godz. 5.

17. Szczepanik Władysław, nauczyciel II Gimnazjum, uczył rysunków w kl. I, V, tyg. godz. 5.

18. Teuwin Jakób, dr. fil., profesor Gimnaz. III, uczył jęz. łać. w kl. I, tyg. godz. 5.

19. Babad Hersch, nauczyciel Gimnaz. III, uczył religji mojżeszowej w kl. I—VIII, tyg. godz. 12.

f. **Nauczyciele kontraktowi:**

20. Blaschke Ignacy, nauczyciel kontraktowy III Gimn., uczył rysunków w kl. II, III, IV, tyg. godz. 6.

21. Krużewski Józef, naucz. prywatn. Seminarjum żeńskiego T. S. L., uczył śpiewu w kl. I, II, III, tyg. godz. 6.

22. Akselrad Jakób, nauczyciel Szkoły Handlowej T. S. L., uczył jęz. angielsk. jako przedmiotu nadobowiązk., tyg. godz. 3.

II. Ruch w Gronie Nauczycielskiem

w ciągu roku szkolnego.

a) Do Grona przybyli:

1. Puszczyński Edmund, prof. Gimnaz. III, przydzielony w charakterze kierownika rozp. K. O. S. L. z dnia 27 sierpnia 1926, Nr. II—11473/26.

2. Babad Hersch, naucz. Gimnaz. III, Rozp. Min. W. R. i O. P. z 14/I 1927, Nr. II—105/27.

3. Buła Józef, nauczyciel, Gimn. II. Zatwierdz. K. O. S. L. z 13/IV 1927, Nr. II—4115/27.

4. *Teuwin Jakób,* dr. fil., prof. Gimnaz. III. Zatwierdz. K. O. S. L. z 13/IV 1927, Nr. II—4115/27.

5. *Krużewski Józef,* naucz. pryw. Sem. żeńsk. T. S. L. Zatwierdz. K. O. S. L. z 10/X 1926, Nr. II—13564/26.

6. *Akselrad Jakób,* naucz. Szkoły Handlowej T. S. L. Zatw. K. O. S. L. z dnia 15/XI 1926, Nr. II—15434/26.

b) Ubyli:

1. *Pop Tomasz,* nauczyciel, przydzielony w tym samym charakterze do Gimnazjum III w Tarnopolu, rozp. K. O. S. L. z 27/VIII 1926, Nr. II—11473/26.

c) Urlopy:

1. *Kosiak Marjan,* profesor, otrzymał urlop płatny od 1/II 1927 do 31/VIII 1927 celem pełnienia obowiązków kierownika pryw. Gimnaz. w Borszczowie rozp. Min. W. R. i O. P. z 25/I 1927, Nr. II—761/27.

2. *Panejko Aleksander,* nauczyciel, otrzymał urlop płatny od 29/III 1927 do końca roku szkolnego celem poratowania zdrowia rozp. K. O. S. L. z 13/IV 1927, Nr. II—4115/27.

3. *Wiakowski Kazimierz,* profesor, otrzymał urlop płatny na rok szkolny 1926/27, celem pełnienia obowiązków nauczycielskich w gimnazjum polskiem w Gdańsku, rozp. Min. W. R. i O. P. Nr. II—4571/26.

III. Pomieszczenie zakładu i służba szkolna.

Zakład mieści się w budynku rządowym przy ul. 3 Maja l. 8. Posiada specjalne sale, w których pomieszczone są gabinety: 1) fizykalny, 2) przyrodniczy, bibljoteki: nauczycielska i uczniowska oraz izba harcerska. W zakładzie mieszka dyrektor i woźny.

Służbę szkolną stanowią: 1) Samardak Marjan, starszy woźny, 2) Maciewicz Szczepan, pomocnik woźnego, oraz Steciuk Franciszek, tymczasowy pomocnik woźnego, zredukowany z końcem lutego 1927 rozp. K. O. S. L. z dnia 15 listopada 1926, Nr. II—15244/26, utrzymywany nadal z taksy administr.

IV. Nauka.

W roku sprawozdawczym rozpoczęto naukę dopiero 15-go września (wskutek epidemji szkarlatyny) uroczystem nabożeństwem w kościele parafjalnym.

Zakład ma charakter gimnazjum klasycznego dawnego typu.

Naukę religji grecko-kat., którą Kuratorjum O. S. L. rozp. z 10/XI 1924 Nr. II. 14024/26 poruczyło ks. Borodajkiewiczowi Tomaszowi, prof. gimnaz. III w Tarnopolu, pobierali uczniowie tego obrządku w III Gimnazjum w porze przedpołudniowej w wymiarze 10 godz. tygodniowo razem z uczniami Gimnaz. III

Jako przedmiotu nadobowiązkowego udzielano języka angielskiego (rozp. K. O. S. L. z 15/XI 1926, Nr. II—15434/26) w 1 oddz., tyg. godz. 3.

W roku sprawozdawczym liczył Zakład oddziałów ośm.

Pierwsze półrocze zakończono wydaniem uczniom półrocznych wykazów cenzur dnia 31 stycznia 1927 po nauce szkolnej, drugie uroczystem nabożeństwem dziękczynnem dnia 28 czerwca.

Pomoce naukowe.

a) Bibljoteka nauczycielska zawiera tomów	20.000
b) „ uczniów „ „	1.440
c) Gabinet geograficzny zawiera środków naukowych .	282
d) „ fizykalny „ „ „ .	260
e) „ przyrodniczy „ „ „ .	1.220
f) „ rysunkowy „ „ „ .	50
g) Do celów wychowania fizycznego przyrządów .	50

V. Wychowanie.

Poza indywidualną pracą opiekunów klasowych działalność pedagogiczna Zakładu opierała się na następujących czynnikach wychowawczych:

1. **Wychowanie religijno-moralne** stanowiły lekcje religji, wspólne nabożeństwa, egzorty oraz rekolekcje wielkopostne i przygotowanie do św. Sakramentów. Młodzież przystępowała trzykrotnie wspólnie do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza.

2. **Przedstawienia i odczyty.** Pod nadzorem opiekunów klasowych uczęszczała młodzież na pożyteczne i pouczające przedstawienia teatralne i kinematograficzne, nadto wzięła udział w nast. odczytach: prof. Graubarta o lotnictwie, Marji Bruchnalskiej p. t. Demonstracje uliczne w latach 1860 — 1862, naucz. Lerchera z okazji rocznicy uzyskania niepodległości Rzplitej, oraz

z okazji 200-letniej rocznicy kanonizacji św. Stanisława Kostki, prof. Lehr-Spławińskiego „O pochodzeniu polskiego języka literackiego“, prof. Graubarta „O krzewieniu oszczędności“, naucz. Lerchera „O zasługach marsz. Piłsudskiego w tworzeniu Państwa polskiego“, naucz. Dra Bochenka „O współdzielczości“, uczących jęz. polskiego o Rodziewiczównie z powodu 45-lecia jej działalności.

3. **Wychowawczy cel szkoły** spełniały również uroczystości i obchody szkolne oraz zbiórki na cele społeczne i narodowe.

21/X 1926 wzięła młodzież udział w nabożeństwie żałobnem za ś. p. Kuratora Sobińskiego, delegaci zaś młodzieży wzięli udział w pogrzebie.

2/XI 1926 uczestniczyła młodzież w uroczystościach pogrzebowych polskich bohaterów, oraz w przedstawieniu „Dziadów“, odegranem przez kółko amatorskie I Drużyny harcerskiej.

11/XI 1926 rocznicę odzyskania niepodległości święciła młodzież uroczystem nabożeństwem dziękczynnem.

Oprócz tego wzięła udział: w Poranku z okazji 200-letniej rocznicy kanonizacji św. Stanisława Kostki, w nabożeństwach żałobnych za spokój duszy ś. p. Prezyd. Narutowicza, wizytatora ś. p. Kaz. Eljasza, w nabożeństwie dziekczynnem z okazji imienin pana Prezydenta Mościckiego, Poranku uroczystym z okazji sprowadzenia do kraju zwłok Juljusza Słowackiego.

Na Ligę obrony powietrznej Państwa złożyli uczniowie 68·10 zł., na fundusz im. ś. p. Kuratora Sobińskiego uczniowie i Grono naucz. 91·71 zł.

4. **Wychowanie fizyczne.** Niekorzystne warunki dla wychowania fizycznego młodzieży, spowodowane brakiem sali gimnastycznej oraz brakiem odpowiedniego boiska szkolnego, polepszyły się znacznie w roku sprawozd. Staraniem Dyrekcji Gimnazjum zbudowano przystań wioślarską oraz zakupiono 3 łodzie typu ślizgowego o dnach płaskich. Równocześnie urządzono przy przystani pływalnię, którą zaopatrzono w odpowiednie przybory, jak wędkę do nauki pływania i pasy korkowe dla początkujących.

W przystani znajduje się szatnia, która zarazem służy do przechowywania sprzętu wioślarskiego i przyborów do gier oraz lekkiej atletyki.

W roku sprawozdawczym zakupiono skrzynię szwedzką do nauki gimnastyki oraz uzupełniono i naprawiono przybory do lekkiej atletyki lub zabaw, zakupione w latach poprzednich.

Młodzież brała udział w zawodach lekko-atletycznych w dniu 3 maja b. r. i uzyskała 3 nagrody, a mianowicie: uczeń kl. V Rubin uzyskał medal bronzowy jako nagrodę za bieg 100 m. Uczeń kl. VII Hoffmann nagrodę w strzelaniu na 100 m. do tarczy (dyplom i niklowy zegarek). Uczeń kl. VI Jakubiec 3 na-

grodę za pchnięcie kulą. Nadto drużyna piłki nożnej w zawodach z drużyną Gimnazjum ruskiego uzyskała zwycięstwo 2:1 na swoją korzyść.

5. Harcerstwo. W tut. zakładzie istnieje drużyna harcerska jako III Tarnopolska Drużyna Harcerska im. ks. Józefa Poniatowskiego. Należy ona do Związku Harcerstwa Polskiego, a podlega bezpośrednio Komendzie Chorągwi Lwowskiej.

W roku 1926/7 opiekunem drużyny był naucz. Szmilewski.

Z początkiem roku szkolnego drużynowym był Olender Antoni, uczeń kl. VIII. Z dniem 1 maja obowiązki drużynowego objął Rubin Kazimierz.

Z początkiem roku szkolnego należało do drużyny 30 harcerzy, przy końcu roku 37. Drużyna dzieliła się na 4 zastępy.

W ciągu roku drużyna odbyła szereg wycieczek dalszych w okolice Tarnopola, połączonych z pogadankami, mającemi na celu wpojenie w harcerzy zasad, zawartych w 10 punktach prawa harcerskiego. W czasie wycieczek posługiwano się przy sygnalizacji alfabetem Morse'go. Celem zachęcenia harcerzy do dalszej pracy nad sobą, wprowadzono w roku sprawozdawczym zawody zastępów.

W roku sprawozdawczym wprowadzono po raz pierwszy próby sprawności na rozkaz Chorągwi. Drużyna piłki latającej rozegrała zawody z drużyną harcerską Gimnazjum III, z których wyszła zwycięsko.

6. Hufiec szkolny przysposobienia wojskowego. W roku sprawozdawczym w skład hufca wchodzili uczniowie kl. VI i VII w liczbie 30-tu. Ćwiczenia odbywały się każdego tygodnia we wtorek od godziny 2-ej do 5-ej. Wykłady oraz ćwiczenia z dziedziny wiedzy wojskowej prowadzi p. Kapitan Lachowicz przy pomocy instruktorów wojskowych.

W miesiącu październiku odbył hufiec całodzienne ćwiczenia polowe. W roku sprawozdawczym przystąpili uczestnicy hufca po raz pierwszy do egzaminów końcowych.

Kierownikiem hufca był nauczyciel wychowania fizycznego p. Szmilewski. Funkcje szefa hufca spełniał ucz. kl. VII Pytel.

7. Sprawozdanie lekarza szkolnego. W czasie roku każdy uczeń badany był dwa razy przez lekarza szkolnego, który w razie stwierdzenia wad, dolegliwości lub choroby, zwracał na to uwagę, tak uczniom, jak i rodzicom, udzielając rad i wskazówek. W wypadkach lżejszych przepisywał odpowiednie leczenie. Lekkie nieżyty spojówek leczono przechodnio w szkole. Jednemu uczniowi, z powodu stanu podgorączkowego i nieżytu oskrzelowego, polecono zaprzestać uczęszczania do szkoły i wyjechać do Zakopanego; inny uczeń po przebytej płonicy nie może

przyjść do normalnej wagi ciała, cierpi na nieżyt oskrzelowy; ma wyjechać w górskie okolice.

Lekarz nalegał na to, by uczniowie starali się usunąć próchnicę zębów przez plombowanie. Uczniowie z ambulatorjum szpitala powszechnego korzystać nie mogą, gdyż — jak zarząd szpitala twierdzi — ambulatorjum w szpitalu jest zniesione. Lekarz bywał na godzinach gimnastyki i rysunków, by zwracać uczniom uwagę na odpowiednie trzymanie ciała i odpowiednie siedzenie w ławkach, celem uniknięcia wadliwych następstw w budowie kośćca.

Epidemij w zakładzie nie było, kilka wypadków szkarlatyny z początkiem rokn miało przebieg łagodny. Jaglicy w tym roku stwierdzono 1 wypadek z końcem I półrocza i wyleczono. Z początkiem II półrocza nieznani z nazwiska lekarz i lekarka na polecenie Wydziału zdrowotnego Województwa dokonali szczepienia ochronnego przeciw płonicy (szkarlatynie), lecz nie pozostawili żadnego spisu szczepionych, nie zetknęli się wogóle z lekarzem szkolnym, który wobec tego nie może wiedzieć, czy i jakie korzyści szczepieni odnieśli, względnie odniosą.

W czasie epidemji szkarlatyny w mieście lekarz wygłosił dla wszystkich klas wykłady o płonicy, skutkach tej choroby w razie zaniedbania leczenia i wartości ochronnego szczepienia.

W niższych klasach lekarz miał pogadanki na temat ogólnej czystości, odżywiania i ubrania. W kl. VII i VIII wygłosił wykłady o alkoholu i nikotynie, o gruźlicy i chorobach wenerycznych. W porze zimowej młodzież korzystała z kąpieli ciepłych przeważnie natryskowych w prywatnym zakładzie za zniżoną ceną.

Klasy są obszerne, przeważnie dobrze oświetlone. Na 1 ucznia przypada więcej powierzchni, niż przepisano ($1·7\ m^2$—$3·4m^2$) i objętości ($6·23\ m^3$—$10·92\ m^3$). Przeciętna liczba uczniów w jednej klasie jest 24; najmniejsza klasa liczyła 18, a największa 30 uczniów.

Sprawozdanie lekarskie za rok szkolny 1926|27.

A. CHRZEŚCIJANIE. — Ogólna liczba w ciągu roku 1926/27 — 119.

Wiek	Liczba uczniów badanych	Liczba przypadków śmierci	Przeciętny wzrost w centymetrach	Przeciętna waga w kilogramach	Obwód klatki piersiowej		Odżywianie			Powiększenie grucz. chł.	Skrzywienie kręgosłupa	Krzywica	Wady serca	Przepukliny	Gruźlica płuc	Gruźlica kości	Oddychanie przez usta	Próchnica zębów	Wady wymowy		Wzrok			Słuch		Częste krwotoki z nosa	Przewlekłe bóle głowy	Liczba dzieci kalek i ułomnych
					najgłębszy wdech	najgłębszy wydech	dobre	średnie	złe										jąkanie	inne	jaglica	inne cierpienia oczne	wady wzroku	cierpienia uszu	wady słuchu			
10—11	1	—	135	33·4	73	59	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
11—12	8	—	134	31·1	71	59	2	3	3	4	5	8	1	—	—	1	—	5	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—
12—13	23	—	139	30	72	61	4	13	6	5	15	17	5	—	7	1	—	11	—	—	1	9	1	—	—	—	1	—
13—14	14	—	145	36·8	75	62	3	6	5	3	13	14	2	—	3	—	—	8	—	1	—	2	1	—	—	—	2	—
14—15	16	—	150	42·8	83	66	9	4	3	3	9	5	2	—	3	—	—	5	—	—	—	4	—	—	—	—	1	—
15—16	14	—	151	42·8	79	66	2	9	3	3	7	12	2	—	3	1	—	6	—	—	—	4	1	—	—	—	2	—
16—17	18	—	162	52·7	84	71	7	10	1	1	14	12	3	—	5	—	—	8	—	—	—	7	—	—	—	—	3	—
17—18	12	—	164	54·2	86	72	5	6	1	1	9	8	4	—	5	—	—	8	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—
18—19	3	—	163	56·8	86	75	—	3	—	—	2	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19—20	7	—	172	61·9	92	77	6	1	—	1	2	1	—	—	1	—	—	6	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—
20—21	2	—	166	59·7	95	77	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
21—22	1	—	165	66·6	102	82	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	119	—					40	56	23	22	78	81	21	—	27	3	—	61	—	3	1	34	5	1	1	—	9	—

UWAGA: Pod rubryką „gruźlica płuc" umieszczono wszystkie zmiany chorobliwe dróg oddechowych. Gruźlicy otwartej nie stwierdzono, w jednym wypadku z powodu stanu podgorączkowego polecono uczniowi zaprzestać nauki i wyjechać do Zakopanego, a w drugim wypadku, z powodu małej wagi i objawów silniejszego nieżytu oskrzeli, polecono wyjazd na czas wakacyjny w górskie okolice.

Sprawozdanie lekarskie za rok szkolny 1926|27.

B. ŻYDZI. — Ogólna liczba w ciągu roku 1926/27 — 69.

Wiek	Liczba uczniów badanych	Liczba przypadków śmierci	Przeciętny wzrost w centymetrach	Przeciętna waga w kilogramach	Obwód klatki piersiowej		Odżywianie			Powiększenie grucz. chł.	Skrzywienie kręgosłupa	Krzywica	Wady serca	Przepukliny	Gruźlica płuc	Gruźlica kości	Oddychanie przez usta	Próchnica zębów	Wady wymowy		Wzrok			Słuch		Częste krwotoki z nosa	Przewlekłe bóle głowy	Liczba dzieci kalek i ułomnych
					najgłębszy wdech	najgłębszy wydech	dobre	średnie	złe										jąkanie	inne	jaglica	inne cierpienia oczne	wady wzroku	cierpienia uszu	wady słuchu			
10—11	2	—	135	48·2	68	59	1	—	1	1	2	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13—14	5	—	148	39·6	76	64	3	2	—	—	3	2	1	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2	1	1	—	1	—
14—15	11	—	155	43·8	79	67	6	4	1	3	5	6	1	—	2	—	—	8	—	1	—	6	—	1	1	—	3	—
15—16	10	—	160	49·2	83	70	7	1	2	—	4	7	—	—	3	—	—	6	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
16—17	11	—	160	54	86	73	7	2	2	—	6	9	3	—	4	—	—	5	—	1	—	2	2	—	—	—	1	—
17—18	10	—	166	59	87	75	6	4	—	—	8	5	2	—	1	—	—	7	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—
18—19	9	—	167	56	87	74	4	5	—	2	5	7	2	—	3	—	—	9	—	—	—	4	1	1	1	—	—	—
19—20	6	—	169	59·1	90	75	2	4	—	—	3	5	1	—	1	—	—	4	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
20—21	4	—	166	54	86	73	2	2	—	—	2	4	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
22—23	1	—	154	51·7	86	74	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	69	—					39	24	6	6	38	47	10	—	17	—	—	45	—	2	—	26	7	3	4	—	5	—

UWAGA: Pod rubryką „gruźlica płuc" umieszczono wszystkie zmiany chorobliwe dróg oddechowych.

VI. Statystyka uczniów. (Prywatyści oznaczeni wykładnikiem).

K L A S A	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Razem
a) liczba wpisanych . . .	23	22	30	28	29	18^{1}	23	19	192^{1}
b) ubyło	3	3	2	—	3	—	1	—	12
c) przybyło	1	1	1	—	1	—	1	—	5
d) pozostaje z końcem roku .	21	20	29	28	27	18^{1}	23	19	185^{1}
Z końcem roku:									
a) rzymsko-katol. . . .	17	16	23	16	11	4	6	8	101
b) grecko-katol.	2	4	5	1	3	—	—	—	15
c) mojżeszowego wyznania . .	2	—	1	11	13	14^{1}	17	11	69^{1}
a) narodowości polskiej . .	19	16	24	27	24	18^{1}	23	19	170^{1}
b) narodowości ruskiej . .	2	4	5	1	3	—	—	—	15
Miejsce zamieszkania rodziców:									
a) w Tarnopolu	8	8	9	12	13	13^{1}	13	16	92^{1}
b) w powiecie tarnopolskim . .	7	5	16	7	4	1	3	1	44
c) w innych powiatach Polski .	6	7	4	9	10	4	5	2	47
d) zagranicą	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Zatrudnienie rodziców:									
a) ziemianie	—	—	—	1	—	—	—	1	2
b) rolnicy	11	4	15	12	8	1	1	—	52
c) przemysłowcy	—	—	—	1	—	—	—	1	2
d) rzemieślnicy	1	2	2	2	2	2	1	1	13
e) kupcy	—	—	1	9	3	10	7	2	32
f) wolne zawody umysłowe . .	—	2	1	—	2	1^{1}	—	—	6^{1}
g) wojskowi	2	—	1	—	—	—	—	—	3
h) urzędnicy	5	8	5	3	5	2	6	6	40
i) inne zawody	2	4	4	—	7	2	8	8	35
RAZEM	21	20	29	28	27	18^{1}	23	19	185^{1}

VII. Statystyka egzaminów dojrzałości

odbytych w roku sprawozdawczym 1926/27.

W terminie zimowym 1927 zdał egzamin zwyczajny 1) Barg Stanisław Jan, ur. 27/V 1906 w Kołodziejówce, rel. rz.-kat. (10/II).

W terminie wiosennym 1927 zdali egzamin zwyczajny: (Nazwisko i imię, data i miejsce urodzenia, religja, data złożenia egzaminu).

1. Blumenfeld Wilhelm, 20/IV 1909 w Drohobyczu, mojż., 12/V
2. Friedmann Benzion, 28/II 1906 w Kobyli, mojż., 12/V
3. Grünberg Juljusz, 25/X 1909 w Tarnopolu, mojż. 12/V
4. Jakubowski Stef. Tad., 24/VIII 1907 w Tarnopolu, rz.-kat., 13/V
5. Katz Dawid, 11/VI 1908 w Berezowicy Wielk., mojż., 13/V
6. Kelber Edward Leon, 12/X 1907 w Tarnopolu, mojż., 13/V
7. Krzyżanowski Zbig. Józef, 2/III 1909 w Bucniowie, rz.kat., 13/V
8. Kycia Jan Feliks, 21/X 1906 w Tarnopolu, rz.-kat., 13/V
9. Olender Antoni, 17/I 1907 w Janówce, rz.-kat., 13/V
10. Pfeffer Boruch, 27/V 1909 w Skałacie, mojż., 14/V
11. Rojek Marjan Emil, 26/XI 1905 w Bochni, rz.-kat., 14/V
12. Saphir Lazar, 7/V 1909 w Tarnopolu, mojż. 14/V
13. Schneider Tad. Marjan, 17/IX 1907 w Tarnopolu, rz.-kat., 14/V
14. Seinfeld Izrael, 8/IX 1908 w Tarnopolu, mojż., 14/V
15. Soroka Stanisław, 4/VII 1907 w Bucniowie, rz.-kat., 14/V
16. Zawilski Marjan Józef, 7/IX 1907 w Tarnopolu, rz.-kat., 14/V.

Reprobowano trzech abiturjentów.

Tematy wypracowań piśmiennych w terminie wiosennym.

1. Z języka polskiego: a) Reakcja przeciw romantyzmowi w literaturze i życiu po 1863 r. — b) Stosunek do przeszłości i zagadnienie przyszłości Polski w literaturze naszej doby romantycznej. — c) Wyjaśnić i uzasadnić hasło Komisji Edukacji Narodowej: „Nie całość jednego stanu, ale narodu całego jest prawem najwyższem“.

2. Z języka łacińskiego: Ciceronis Tuscul disput. lib. 1 cap. 42 — 43.

3. Z historji: a) Walka o naszą granicę zachodnią w dobie piastowskiej i w czasach obecnych. — b) Dzieje unji polsko-litewskiej. — c) Państwa i społeczeństwa europejskie wobec powstań polskich r. 1830/1 i 1863/4.

4. Z matematyki: a) Znaleźć dwie liczby, mające tę własność, że dziesięciokrotna liczba pierwsza, powiększona o drugą, pomnożona przez sumę tych liczb, daje iloczyn 273, różnica zaś tych liczb, pomnożona przez dziesięciokrotność pierwszej, po-

mniejszoną o drugą, daje 33. — b) Obliczyć powierzchnię i objętość stożka prostego o podstawie $X^2+Y^2-22X+12Y+57=0$, gdy bok jego tworzy z wysokością kąt $a=35^0\ 25'\ 15''$.

5. *Z fizyki:* Zegar wahadłowy, regulowany w Polsce ($g=981$ cm/sec²) według czasu średniego, zostaje przewieziony na równik ($g=978$ cm/sec²). O ile będzie on tam spóźniał na dobę. — b) Celem zmierzenia temperatury pieca, ogrzano w nim kulę platynową (ciepło wł.=0·032), ważącą 100 gr. i wrzucono do 500 gr. wody o temp. 12·17°. Woda ogrzała się wówczas do 19·62°. Obliczyć stąd temperaturę pieca. — c) Obraz łuku elektrycznego rzucamy na ekran, znajdujący się w odległości 12 m. od łuku; obraz (linjowo) ma być powiększony trójkrotnie. Znaleźć ogniskową odległość potrzebnej projekcyjnej soczewki.

VIII. Imienny wykaz uczniów.

UWAGA. Pod A. wymienieni są uczniowie, którzy otrzymali promocję do klasy następnej (chlubnie uzdolnieni zaznaczeni drukiem odmiennym), pod B. uczniowie nieklasyfikowani i ci, którzy w r. szk. wystąpili; pod C. przeznaczeni do egzaminu poprawczego lub uzupełniającego; pod D. nieuzdolnieni.

KLASA I. (24).

A. **Buczkowski Adolf,** Dziedzic Ignacy, Dzisiów Ferdynand, Koblański Józef, Korski Franciszek, Leśniowski Jan, Łajdziak Michał, Łypka Wasyl, Pickholz Stanisław, Porębski Władysław, Rychlak Edmund, Sokołów Mikołaj, Steiger Maurycy, Teitelbaum Nathan, **Twardowski Bronisław,** Tyczyński Felicjan, Zamłyński Józef, Żygalski August.

B. Alda Witold (31. I.), Hłuchyj Juljan (4. I.), Partyka Zbigniew (31. I.).

C. Drewnicki Mieczysław (j. łać.), Jasiński Aleksander (j. łać.).

D. Strugała Mikołaj.

KLASA II. (23).

A. Bełej Eugenjusz, Biskupski Stanisław, Czajkowski Zenon, **Dajczak Piotr,** Dunajewski Kazimierz, Kostrakiewicz Edward, **Kromp Mieczysław,** Krzyżanowski Adam, Kuziw Marjan, Łomnicki Aleksander, Mełech Zenon, Radom Władysław, Rojek Juljan,

B) Dmytrowski Bolesław (19. XI. 926), Kisielowski Jan (28. IX. 926), Wyspiański Tadeusz (25. I. 927).

C. Dzięgała Michał, (niem.), Łazuta Eugenjusz (łać.), Sołobodziński Włodzimierz (łać.), Strobel Daniel (mat.).

D. Stadnicki Jarosław, Wychrysta Józef, Zioła Michał.

KLASA III. (31).

A. Baworowski Marjan, Bogusławski Stanisław, Buczkowski Ludwik, Dolny Teofil, **Filipczak Mieczysław,** Grzegorzewicz Franciszek, Kamiński Antoni, Kordal Adam, Korobij Edward, Kromp Władysław, Mazurek Jan, Mróz Józef, Nakonieczny Józef, **Partyka Kazimierz,** Pintz Eugenjusz, Pytel Paweł, Stankowski Marjan, Tracz Jarosław, Skoropada Mikołaj.

B. Nawrocki Michał (28. IV. 1927), Peterków Józef (21. II. 1927).

C. Białowąs Tadeusz (j. łać.), Ćwiąkalski Zdzisław (mat.), Keppel Aleksander (j. łać.), Matuszkiewicz Roman (j. łać.), Runiewicz Albin (j. łać.), Szmędziuk Jan (j. łać.).

D. Chudzij Eugenjusz, Dereń Jakób, Karakuć Eugenjusz, Pachołek Mikołaj.

KLASA IV. (28).

A. Abend Samuel, Ast Arnold, Bełej Mikołaj, Bieler Joachim, Brauner Izydor, Chociaj Wincenty, Dupla Jan, **Ehrenkranz Majer,** Góralski Jan, Gross Joachim, **Günsberg Leon,** Horwat Jan, Kahane Jakób, Kowal Paweł, **Laskowski Bronisław,** Perlman Selig, **Siekanowicz Jan,** Weinstock Dawid, **Włosek Kazimierz,** Wyspiański Tadeusz, Zellermayer Samuel.

B. Butwiński Leon (j. niem.), Kwarta Władysław (j. niem.), Radaczyński Tadeusz (j. niem.), Rychlewski Edmund (j. niem.), Sasiadek Stanisław (mat.), Szut Jan (mat.)

D. Jaciuk Władysław.

KLASA V. (30).

A. Blatt Chaim, Dick Pejsach, Fuchs Karol, Kornweitz Gabriel, Landesberg Jan, Lewicki Stanisław, Mełech Roman, Mokanek Wiktor Edward, Ochs Norbert, Rubin Kazimierz, Rutka Witołd Bronisław, Scharf Szymon, Schauben Adolf, Schönberg Hirsch Jakób, Speizer Lazar, Uślip Maks.

B. Mecznyk Jan (1. XII. 1926), Rojek Jan Kazimierz (23. III. 1927).

C. Birnberg Maks, Ciołko Jan Piotr, Katz Mojżesz, Mrzygłocki Leon, Olender Piotr, Stadnik Roman, Wojciechowski Edward, Wojtuś Jan.

D. Gniewczyński Kazimierz Tadeusz, Rokicki Stanisław, Łucyszyn Zenon.

KLASA VI. (18).

A. Fuchs Chaim Menachem, Günsberg Szymon, Lille Marek, Mauer Fischel, Ochshorn Maurycy, Rychlewski Kazimierz, Segall Dawid, **Sternschuss Izrael,** Wachman Sussman, Weinberg Izak.

C. Kinczel Michał Adam (mat.), Liebergall Leo (j. łać.). Sass Ozjasz (mat.), Sigall Joachim (mat.), Springer Maurycy (j. łać.),

D. Czaplicki Józef, Jakóbiec Kazimierz, Teiber Jan.

UWAGA: Heller Dozia (klas. odrocz.).

KLASA VII. (24).

A. **Biemer Leon,** Gläsner Rubin, Gut Józef, Antoni, Hofmann Elchanan, Katz Sussman, Korobij Tadeusz, Kreisberg Ignacy, Kristiampoler Jakób, Landes Józef, Liebergall Samunel, **Łomnicki Antoni,** Margulies Herman, **Packer Markus Wolf,** Petruschka Samson, Starkschall Józef, Thau Izydor, Weinberg Samuel, Werber Lorenz.

B. Szpunar Mieczysław (15. IX. 1926).

C. Gross Mojżesz (j. niem.), Lifschütz Paweł (j. pol.).

D. Ornatowski Stanisław Marjan Jan, Szczęsny Tadeusz Franciszek.

KLASA VIII. (19).

Blatt Abraham, Blumenfeld Wilhelm, Friedmann Benzion, Grünberg Juljusz, Jakubowski Stefan, Katz Dawid, Kelber Edward, Kreitner Joachim, Krzyżanowski Zbigniew Jozef, Kycia Jan Feliks, Olender Antoni, Pfeffer Boruch, **Rojek Marjan, Saphir Lazar,** Schneider Tadeusz, Schwadron Nataniel, **Seinfeld Israel, Soroka Stanisław,** Zawilski Marjan.

IX. Informacje na rok szkolny 1927|8.

Wpisy na rok szkol. 1927/8 odbędą się w dniu 28 czerwca 1927. Dodatkowy wpis wyjątkowo może być dokonany w dniach 30 31 sierpnia 1927.

Egzaminy wstępne do kl. I i wyższych będą przeprowadzone w dniu 28 czerwca 1926.

Egzaminy poprawcze odbędą się w dniu 31 sierpnia 1927, a ewentualne egzaminy wstępne do kl. I i klas wyższych dnia 1 września 1927.

Nauka rozpocznie się dnia 1 września.

W Tarnopolu, dnia 28 czerwca 1927.

Spis podręczników na rok szkol. 1927|28.

Religja. Kl. I. Ks. Szydelski i Ks. Thullie: Dzieje objawienia Bożego w Starym Testamencie. — Kl. II. Ks. Szydelski i ks. Thullie: Dzieje objawienia Bożego w Nowym Testamencie Cz. I. — Kl. III. Ks. Szydelski i ks. Thullie: Dzieje objawienia Bożego w Nowym Testamencie Cz. II. — Kl. IV. Ks. Jougan: Liturgika. — Kl. V. i VI. Ks. Jougan: Historja kościoła katolickiego. — Kl. VII. Ks. Sieniatycki: Dogmatyka. — Kl. VIII. Ks. Szczeklik: Etyka.

J. polski. Kl. I Balicki J. i Maykowski St.: Kraj lat dziecinnych. Kl. II. Reiter M.: Czytania polskie dla kl. II, Lehr-Spławiński T. i Kubiński R.: Gramatyka języka polskiego. — Kl. III. Reiter M.: Czytania polskie dla kl. III, Gramatyka jak w kl. II.— Kl. IV. Próchnicki F. i Wojciechowski K.: Wypisy polskie Tom IV, Mickiewicz A.: Grażyna (wyd. Bibl. Narod.), H. Sienkiewicz: Ogniem i mieczem, Gramatyka jak w kl. III. — Kl. V. Wojciechowski K.: Wypisy polskie Tom V, Mickiewicz A.: Pan Tadeusz (wyd. Bibl. Narod.), Fredro A.: Zemsta (wyd. Bibl. Narod.), Klemensiewicz Z.: Język polski Część I. — Kl. VI. Chrzanowski I. i Wojciechowski K.: Wypisy polskie Część I, Wyd. VI. — Kl. VII. Kridl M.: Literatura polska wieku XIX Część II i III. — Kl. VIII. Kridl M.: Literatura polska wieku XIX Część III.

J. łaciński. Kl. I. Frączkiewicz: Pierwsza książka łacińska, Sinko: Gramatyka łacińska. — Kl. II. Frączkiewicz: Druga książka łacińska, Sinko: Gramatyka łacińska. — Kl. III. Szczepański: Wypisy łacińskie wyd. 3, Szczepański-Pilch: Ćwiczenia polsko-łać., Sinko: Gramatyka łacińska. — Kl. IV. Szczepański: Wypisy łacińskie wydanie 3, Terlikowski - Szczerbański: Życie prywatne Rzymian, Sinko: Gramatyka łacińska, Szczepański-Pilch: Cwiczenia polsko-łac. — Kl. V. Szczepański: Wybór mów Cycerona Cz. I i II, Sallustius: De conjuratione Catilinae wyd. Rappaport, Terlikowski - Szczerbański: Życie starożytnych Rzymian, Samolewicz-Sołtysik: Gramat. łac. Cz. II Składnia. Sallustius: De bello Jugurthino wyd. Rappaport. — Kl. VI. Wybór pism filozoficznych Cycerona wyd. Szczepańskiego, Wybór mów Cycerona Cz. III, wyd. Szczepańskiego, Wybór z dzieł Wergiljusza, wyd. Sinki, Wergilego Enejda, tłum. ks. Karyłowski (wyd. Bibl. Narod.), Terlikowski: Życie starożytnych Rzymian, Samolewicz - Sołtysik: Gramat. łac. Cz. II Składnia. — Kl. VII. Wybór pism filozoficznych Cycerona wyd. Szczepańskiego, Wybór mów Cycerona Cz. III, wyd. Szczepańskiego, Wybór z dzieł Wergiljusza, wyd. Sinko, Terlikowski-Szczerbański: Życie starożytnych Rzymian, Samolewicz-Sołtysik: Gramat. łac. Cz. II. Składnia. — Kl. VIII. Pilch: Wybór pism Tacyta, Sinko: Wybór pism Horacego, Terlikowski: Życie starożytnych Rzymian.

J. grecki. Kl. IV. Winkowski Taborski-Golias: Ćwiczenia greckie, Fiderer: Gramatyka grecka. — Kl. V. Wybór pism Ksenofonta wyd. Bednarowskiego, Winkowski-Taborski: Ćwiczenia greckie, Fiderer: Gramatyka grecka, Terlikowski - Szczerbański: Życie starożytnych Greków. — Kl. VI. Homer: Iljada wyd. Rappaporta, Homer: Iljada, tłómaczenie Dmochowskiego, wstęp Sinki, Herodot: Wybór z Dziejów, wyd. A. Scheindlera i F. Terlikowskiego. — Kl. VII. Homer: Odyssea, wyd. Witkowskiego, Pisma Demostenesa, Terlikowski: Życie starożytnych Greków. — Kl. VIII. Sofoklesa: Antygona wyd. Oki, Platona: Wybór pism, wyd. Jędrzejowskiego-Rappaporta, Terlikowski: Życie starożytnych Greków.

J. niemiecki. Kl. II. Jakóbiec J. i Leonhard St.: Pierwsza książka do nauki j. niemieckiego. — Kl. III. Jakóbiec J. i Leonhardt St.: Druga książka do nauki j. niemieckiego. — Kl. IV. Jakóbiec J. i Leonhardt St.: Trzecia książka do nauki j. niemieckiego. Lektura: Grimm J. u. W.: Kinder und Hausmärchen Cz. I, II i III. Oprac. K. Zagajewski. — Kl. V. Lorentz L.: Metodyczny kurs j. niemieckiego, Cz. IV. Lorentz L.: Gramatyka niemiecka. Lekt.: Hauff: Die Karawane. — Kl. VI. Lorentz L.: Metodyczny kurs j. niemieckiego Cz. V. Lorentz L.: Gramatyka niemiecka. Lekt.: Droste-Hülshoff: Die Judenbüche. Oprac. K. Zagajewski. — Kl. VII. Lorentz L.: Metodyczny kurs j. niemieckiego Cz. VI. Lekt.: Lessing: Emilia Galotti. Oprac. St. Gayczak. Goethe: Hermann und Dorothea. Oprac. St. Gayczak. — Kl. VIII. Lorentz L.: Metodyczny kurs j. niemieckiego Cz. VI. Lekt.: Grillparzer: Sappho.

Historja. Kl. I. Jan Dąbrowski: Opowiadania z dziejów ojczystych Cz. I. — Kl. II i III. Gebert B. i Gebertowa G.: Opowiadania z dziejów ojczystych. — Kl. IV. Gebert B. i Gebertowa G.: Historja starożytna Cz. I i II. — Kl. V. Nanke Cz.: Historja średniowieczna. Podręcznik dla klas wyższych szk. śred. Wyd. IV. — Kl. VI. Nanke Cz.: Historja nowożytna Cz. I. Kl. VII. Nanke Cz.: Historja nowożytna. Podręcznik dla klas wyższych szk. śred. Cz. II. — Kl. VIII. Pawłowski St., Bystroń I. St., Peretiatkowicz A.: Polska współczesna, Geografja, Kultura, Ustrój. Paszkudzki: Konstytucja z 17. III. 1921. (Tekst z objaśnieniami).

Geografja. Kl. I. Romer E. i Polaczkówna M.: Geografja. — Kl. II. Nałkowska A.: Geografja Polski, Wyd. VIII. M. Arct, Warszawa. Nałkowska A.: Geografja szkolna Cz. III. Europa. M. Arct, Warszawa. — Kl. III. Tadeusz Radliński: Pięć części świata pozaeuropejskich. — Kl. IV. Pawłowski Stanisław: Geografja dla klas wyższych Tom I. Geografja ogólna. Pawłowski Stan.: Geografja dla klas wyższych T. II. Europa. — Kl. V. Sobiński Stan.: Geografja Polski.

Matematyka. Kl. I. Sierzputowski: Arytmetyka Cz. II. — Kl. II. Sierzputowski: Arytmetyka Cz. III. — Kl. III. Sierzputowski: Arytmetyka Cz. IV. — Kl. IV. Mihułowicz: Arytmetyka na kl. IV,

Łomnicki: Geometrja. — Kl. V. Mihułowicz: Arytmetyka na kl. V, Łomnicki: Geometrja elementarna. — Kl. VI. Mihułowicz: Arytmetyka na kl. VI, Łomnicki: Początki geometrji analitycznej. — Kl. VII. Mihułowicz: Arytmetyka na kl. VII, Łomnicki: Początki geometrji analitycznej.

Przyrodoznawstwo. Kl. I. Dr. Kazim. Zgórski: Krótki zarys budowy i czynności ciała ludzkiego. Nussbaum-Hilarowicz: Zoologja. Domaniewski: Pogadanki przyrodnicze Cz. I. — Kl. II. Domaniewski: Pogadanki przyrodnicze Cz. I i II. — Kl. III. Domaniewski: Pogadanki przyrodnicze Cz. III. — Kl. VI. Duchowicz-Wiśniowski: Wiadomości z chemji i mineralogji. Łomniccy: Mineralogja. Czartkowski: Doświadczenia z fizjologji roślin. — Kl. VII. Nall: Zarys anatomji, fizjologji i higjeny. Wyd. IV. Nussbaum-Hilarowicz I.: Zoologja dla klas wyższych. Wyd. V.

Propedeutyka. Kl. VII. Sośnicki: Logika. — Kl. VIII. Höfler-Zawirski: Zarys psychologji.